

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

SĂRBĂTOAREA RELIGIOASĂ DELA TÂRGU-MURĂȘ

Ne-am obicinuit să împărțim zilele în zile de lucru și zile de sărbătoare. Dar acest fel de a clasifica ușor poate să-i desobicinuiască pe oameni de a aprecia marea importanță morală a sărbătorilor. Și în sărbători muncim; pentru progresul în bine, în adevăr, al omului și al omenirii e neasemănat mai importantă agoniseala din zilele de sărbătoare, destinată agoniseliilor celor trebuincioase pentru suflet. O zi e sărbătoare în măsura, în care ne ajută să ne primenim cele dinlăuntru ale noastre.

În sensul acesta putem numi o sărbătoare congresul Asociației clerului „A. Șaguna” din Mitropolia Ardealului, ținut în 2 Noembrie a. c. la Tg.-Murăș. Minunat prilej de a ne da seama de cele petrecute în viața religioasă-morală a neamului în curs de un an, minunat prilej de a lua temperatura entuziasmului preoțesc, minunat prilej pentru făurirea unui program de muncă pentru viitor.

Preoții participanți la congres au fost primiți de cetățenii români ai Târgu-Murășului cu deosebită atențiune și dragoste. Grija cu care s'a făcut incartiruirea participanților și masa bogată oferită de Primăria orașului în splendida sală a palatului cultural au dovedit-o. Dar a dovedit-o mai ales admirabilul concert religios, de neîntrecută valoare artistică, dat în onoarea preoțimeii. Târgu-Murășul și-a întrerupt viața obicinuită, ca să primească cu vrednicie pe slujitorii altarelor. Pentru preoții copleșiți de griji materiale și mai ales de grija ce o inspiră dușmanii văzuți și nevăzuți ai creștinătății dreptmăritoare, aceste atențiuni au fost o reconfortare sufletească. S'a făcut dovada, că obștea românească apreciază munca preotului, ține la altarele strămoșești și înțelege să se inspire în formularea țintelor năzuințelor sale din învățătura creștină și să-și înoiască forțele morale prin legea strămoșească.

Aceiaș recunoaștere a valorii mântuitoare a ortodoxiei s'a desprins și din cuvintele celor ce — în numele diferitelor autorități ale Statului și a diferitelor societăți culturale — au ținut să aducă un frățesc salut congresului preoțimii. Toți au fost unanimi întru a mărturisii, că deodată cu înfăptuirea întregirii neamului n'a încetat misiunea apostolească a bisericii neamului. Toți au fost unanimi întru a recunoaște, că singură ortodoxia poate asigura unitatea de gândire și de aspirațiuni a neamului, că bisericii îi revine misiunea de a-i învăța pe cetățeni legea datoriei.

Grija de a menține unitatea sufletească a neamului prin mântuitoarele adevăruri ale ortodoxiei a constituit de altfel suprema preocupare a congresului. Pornind dela expunerea documentată a părintelui profesor Grigorie T. Marcu, congresul a desbătut problema sectară sub toate aspectele ei (conferința părintelui Grecu despre problema evreiască s'a încadrat minunat în aceste desbateri); duhul sectar duce doar' la fărâmițarea sufletului neamului, duhul sectar e politicianizarea

învățăturii creștine, sectarii sunt barbarii creștinismului.

Au lipsit dela congres frățestile saluturi ale celorlalte confesiuni. E bine că s'a rupt odată cu aceasta minciună convențională, bună doar să împingă sufletele în scepticism. Trebuie să-și facă odată drum adevărul, că un neam nu poate suporta deodată mai multe concepții religioase fără grele primejdii. Lupta pentru unirea religioasă a neamului e un postulat imperios al vremii.

Atitudinea P. S. Sale *Nicolae* al Clujului, care prin toate gesturile trăda iubire și cuvintele Lui pline de entuziasm, izvorâte dintr'o clară înțelegere a felului cum trebuie să se facă legătura între adevărurile vecinice ale creștinismului ortodox și trebuințele prezentului au întărit în conștiința celor de față convingerea, că în trupul națiunii ortodoxia e suflet. Prin acest suflet își poate fixa rosturile, prin acest suflet e nemuritoare.

Ceea ce e bine să se știe.

Pr. ION GORON

Raportul amănunțit despre felul cum a decurs congresul, îl vom da în numărul viitor.

Manifestația religioasă din Baia-mare.

— Sfințirea locului unde se va ridica catedrala ortodoxă rom. —

În ziua de 25 Octombrie 1937, s'a celebrat sfințirea locului unde se va înălța marea catedrală ort. rom., în cadrul unor frumoase și impunătoare manifestații religioase.

Sfințirea s'a oficiat de către P. S. Sa *Vasile Stan* de Rășinari, vicarul Mitropoliei Sibiului, înconjurat de un sobor de protopopi din Mitropolia Bucovinei, și de întreg clerul din protopopiatul Cetatea de piatră în frunte cu vrednicul protopop Alexiu Latiș.

La ora 6 și jum. autoritățile civile și militare se aflau în fața porții triumfale, dela intrarea în Piața Unirii, unde este biserica ortodoxă română. Printre cei prezenți remarc pe p. Ciontea, primarul orașului, ing. Lăzărescu, directorul minelor, Dr. Suciu, ing. Ionescu, Dr. Iacob, Dim. Andrei

Grobeiu, Dr. Gh. Hetco, Dr. I. Crăciun, Dr. Colcer, Dr. Gh. Latiș, Dr. I. Pop, etc. Colonel Petrescu, comd. reg. 7 gr., Colonel Munteanu, comd. Cercului de Recrutare, mai mulți ofițeri superiori și întreaga armată Reg. 7 gr., toți elevii liceului Gh. Șincai, Liceul Industrial, Gimnaziul de fete, etc. Lipsind numai delegatul P. Sf. Sale Dr. Alex. Rusu, episcopul gr.-cat.

La ora 9 sosește mașina cu P. Sf. Sa *Vasile Stan* de Rășinari, însoțit de P. C. Sa *Dr. Sebastian Stanca*, președintele Consiliului eparhial intrimar din Sighet și de p. prot. N. Munteanu. Mașina era gardată de 4 ofițeri călări.

După tradiționala urare, din partea primarului orașului, întreaga asistență se îndreaptă spre biserică, în

„De aceea luați toată armătura lui Dumnezeu ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea, și biruind toate, să stați.”

Efeseni 6, 13.

timp ce muzica Reg. 7 Gr., dirijată de Lt. Alex. Voicecovschi, întonează rugăciunea.

În fața bisericii este întâmpinat de soborul de protopopi din Bucovina și Basarabia, și de toți preoții din tractul Cetatea de piatră, în frunte cu p. prot. Alex. Latiș, care-l întâmpină cu crucea și evanghelia zicând: „Deși zi de muncă toată lumea din acest colț de țară vă așteaptă cu toată dragostea. Sunteți exponentul celor două biserici: a Bucovinei și a Sibiului, aducându-ne cuvântul celor 2 mari chiriari ai bisericii noastre ortodoxe, și veniți să punem temelie unei noi biserici, pentru mărirea lui Dumnezeu, pentru întărirea credinței strămoșești și slava neamului nostru românesc.” La acestea P. S. arhieru Vasile răspunde:

„Mă simt legat sufletește de acest colț de țară, și am venit azi să săpăm un nou izvor de renaștere a idealului românesc și ortodox, pentru înfrățirea și întărirea sufletească a credincioșilor acestor meleaguri. Căci mai uniți în gând și simțire vom putea să ne ridicăm de asupra vitregiei vânturilor, cari bântue azi mai tare și mai mult ca oricând.”

Sf. Liturgie a fost oficiată de P. S. Sa arhieru Vasile, asistat de protopopii din Bucovina și Basarabia, și preoții tractului. Răspunsurile au fost date de vestitul cor bărbătesc din Finteușul-Mare, dirijat de dl dir. Dragoș Nistor.

P. Ol. Soroceanu, predicatorul catedralei din Cernăuți, a ținut o admirabilă și impresionantă predică. P. C. Sa aduce elogiul M. Sale Regelui, și M. Sale Mihai, Voevod de Alba-Iulia, — căci azi este ridicat la rangul de Sublocotenent. Aduce apoi laude ctitorului acestei Episcopii, I. P. S. Sale Mitropolitul *Visarion*, expunând situația episcopiei Hotinului, al cărui episcop a fost, unde din nimic ci numai cu ajutorul lui Dumnezeu și prin muncă fără preget a făcut catedrală, cămine, școli și a dat ajutoare văduvelor și orfanilor în sume de milioane. Toate acestea numai din dragoste de neam și biserică strămoșească. Conducător de această dragoste nețarmurită a stăruit pentru înființarea acestei Episcopii, asigurând-o de tot concursul material din partea I. P. S. Sale. Printre altele P. C. Sa spunea: „n'am venit să jignim pe nimeni, căci suntem conduși de cuvântul lui Hristos: „Po-

runcă nouă dau vouă, să vă iubiți unii pe alții."

După sf. liturghie P. S. Sa Vasile și tot clerul au luat loc în tribuna din stânga bisericii, frumos împodobită, pentru a sfinți apa. S'a sfințit crucea și locul unde se va ridica noul „Sion". Crucea avea inscripția următoare: „În acest loc se va construi catedrala ortodoxă română din Baia-Mare, loc care a fost sfințit prin instalarea acestei sfinte cruci, în ziua de 25 X. 1937".

P. S. Sa cu ocazia acestei sfințiri vorbește de rolul bisericii lui Hristos, în viața omului, în viața neamului omenesc, și apoi de rolul bisericii în viața neamului românesc. Pe Isus Hristos, îl găsim în totdeauna viu în biserică. Ne împreunăm cu El, la împărtășanie, la botez, la cununie și veșnic e cu noi. Căci El ne-a spus: „Iată Eu cu voi sunt până la sfârșitul veacurilor și Eu sunt calea adevărului și viața". Iar Apostolilor le-a zis: „Rămâneți întru mine și Eu voi rămânea întru voi". Noi, Românii am înțeles aceste

convinte, rămânând întru Domnul și Domnul întru noi, Biserica noastră drept măritoare — ortodoxă — a fost aceea care ne-a condus destinele veacuri de-a rândul cu toată vițegia vremurilor și ne-a îmbrățișat la sânul ei cu o adevărată dragoste de mamă. Tot ea ne-a încheșat ca popor și în cele din urmă sub ochi noștri ne-a adunat într'o singură turmă și cu un singur păstor.

La ora 1 d. m. s'a dat un banquet în saloanele Clubului „Stefan Vodă", de către Consiliul parohial din Baia-Mare, luând parte peste 200 invitați și întreaga elită a Băii-Mari, fără deosebire de confesiune, lipsind numai P. S. Sa Alex. Rusu, episcop unit.

S'a tostat de către P. S. arhiepiscopul Vasile Stan, P. C. cons. Dr. Seb. Stanca, P. C. Cons. O. Tarangal din Cernăuți, Colonelul com. Teodorescu, și Ing. Lăzărescu — toți accentuând importanța zilei pentru viața națională din nordul Ardealului.

GH. LUPȘE CHIOREANUL

Toți ortodocșii la Oradea.

În 7 și 8 Noemvrie c., are loc congresul general al F. O. R.-ului în Oradea. Va fi una din manifestările cele mai puternice ale ortodoxiei românești la granița de Vest, despre care se vorbește acum atât de mult. Brâul de fortificații betonate ce se ridică acolo, trebuie întărit cu acele cazemate sufletești, pe cari nimic nu le poate sfărâma. Făurirea lor este una din misiunile mari ale F.O.R.-ului, ca arsenal modern al Bisericii noastre na-

ționale. Să vie deci toți luptătorii naționali, clerici și mireni, cărturari și țărani, ca într'o inimă și un cuget să ne spovedim conștiința în fața lui Dumnezeu, și să ne pregătim de jertfele pe cari ni le cere țara și credința. Amândouă sunt primejdiate în aceste părți de apus și miază-noapte, de dușmanii țării. Să le eșim înainte, spre a zădărnici planurile lor diabolice.

Cu toții pe Duminecă la Oradea lui Emanoil Gojdu!

O veste mare:

Fundațiunea Gojdu e deblocată.

După ani de tratative grele cu Budapesta, avem însășit satisfacția de a afla, că în ziua de 28 Octomvrie s'a semnat de către delegații unguri la Ministerul de externe din București, acordul definitiv pentru lichidarea litigiului ivit în jurul Fundațiunii Gojdu.

Știrea aceasta ne umple de bucurie, căci de acum Biserica noastră va avea puțința să acorde din nou bursele atât de binefăcătoare pe seama studențimii ortodoxe harnice, dar sărace, cum și ajutorarea altor muncitori în ogorul neamului.

Veniturile de câteva milioane, oprite la Budapesta din 1920, vor fi deblocate și puse la dispoziția Eforiei „Fundațiunii", care se gândește să le dea cea mai bună întrebuințare potrivit nevoilor actuale ale Bisericii și intențiilor marelui mecenat. Se va face un apel și la toți foștii bursieri să restituie Fundațiunii

sumele de cari au beneficiat în cursul anilor de studii.

Meritul rezolvirii acestei probleme atât de importante revine în deosebi dlui I. I. Lapedatu, director la Banca Națională, care în deplin acord cu Î. P. S. Sa Mitropolit Nicolae Bălan, n'au cruțat nici o jertfă spre a duce la bun sfârșit misiunea delicată ce i s'a încredințat de Guvernele Țării.

Reproducem cu titlu de document și comunicatul oficial ce s'a dat ziarelor:

„Tratatările începute cu ani în urmă între Delegațiunea României și delegațiunea Ungariei, în scopul executării acordului preliminar din 1930 dela Paris, și care au fost apoi continuate între dnii Ion I. Lapedatu, delegatul guvernului român și Tibor de Pataky, subsecretar de Stat la președinția

consiliului de miniștri ungar, au ajuns la un rezultat definitiv.

Acordul internațional relativ la această chestiune a fost semnat azi în București, la ministerul afacerilor străine, prin dnii Ion I. Lapedatu, fost ministru de finanțe, președintele delega-

ției Statului român și Aurel Egry, membru în Casa de sus a parlamentului ungar, președintele delegațiunii statului ungar.

Prin aceasta chestiunea Fundațiunii Gojdu a fost rezolvită în mod amiabil între cele două State."

VIRTUTEA

III.

Întâia cauză pentru care creștinii în general sunt cam rar virtuozii consistă în faptul cert că ei nu prețuesc convenabil virtutea. Oamenii de regulă prețuesc știința profană și bogăția. Lumea laică respectă pe omul eminent, prudent, ingenios și sprinten, ca să se îmbogățească. Mulți părinți creștini, imitând parcă inconștient preceptele talmudice ale iudeilor, pretind dela copii lor ignoranți, ca să învețe cum pot să-și asigure subsistența. Formarea caracterului etic pentru dânsii e chestie secundară. Când biserica vrea să instrueze pe copii în ce privește binele moral și virtutea, părinții sau ceilalți membri ai familiei ridiculizează binele moral și virtutea. Ironizează rugăciunea, evlavie, viața izolată de lumea lumii, moravurile blânde. Sentimentul religios, inima sinceră, viața trează o consideră de stupiditate, afirmând că oamenii înzestrați cu similare calități virtuozitate, nu sunt utili în viața socială, națională. Să nu ne mirăm apoi, dacă copiii, auzind asemenea declarații absurde, nu numai că nu vor persista să fie cât mai plăcuți în fața lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, dar în anii adolescenței lor vor fi aroganți, lăudându-se chiar cu faptele lor perverse! Fiece sacrilegiu comis asupra binelui moral e îmbinat cu triste consecvențe: smulge din sufletul copilului și din inima tinărului cei mai fragezi germeni ai religiozității și virtuții.

A doua cauză pentru care creștinii în general sunt cam rar virtuozii consistă în faptul cert că ei nu se doresc după virtute. E firesc să nu aprecieze virtutea toți acei oameni, cari nici nu se frământă după ea. În loc de asta ei se svârcolesc după avere, după voluptăți detestabile sau după demnitate și autoritate nemeritată. Iar fiindcă: „Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui". (Matei VI. 24), de aceea oamenii prinși excesiv în serviciul lumii n'au suficient timp disponibil să se ocupe cu cugete sfinte, să persiste spre perfecțiune creștină, să înmulțească preamărirea lui Dumnezeu și să asigure mântuirea sufletului lor. Dacă atari oameni citesc în biografia sfinților sau ei aud în predică, cum avem să insistăm neconținut spre mai mare perfecțiune, atunci ei replică: „O fi cam așa. Ei bine, dar din asta nu poți trăi! Aceasta pot s'o facă acei

cari n'au altă ocupație". Vai! ce demnă e de compătimire inima acelui copil, al cărui tată e servitor Ma-monului, iar maică-sa nepăsătoare față de religie.

A treia cauză pentru care creștinii în general progresează puțin în imperiul virtuții este aceea, că se sperie de luptă, de osteneala cu care e conexasă virtutea. Zău multe locuri plăcute trebuie să evităm; mult trebuie să refuzăm ființei noastre la-come; multe pasiuni trebuie să înfrânăm și să învingem cerbicia lor; adică să ne lepădăm de noi înșine și să răstignim simbolic pe cruce corpul nostru, dorind să fim virtuozii!... Și exact acest sacrificiu personal displace multor oameni. Amână convertirea lor spre perfecțiune. Au ce-i drept voință liberă, dar voința lor nu e serioasă; nu se luptă energetic și neconținut. Cine îndeamnă pe copil la tăcere, răbdare, supunere, virtute, rezignare între conflictele vieții? Cine persistă să înfrânze curiozitatea, pofta egoistă a copilului în mâncare și în băutură, în îmbrăcăminte, în somn, în distracție? Cine insistă să formeze caracterul copilului, educându-l eficace și convingându-l că fără abstenență nu există virtute?

A patra cauză în urma căreia oamenii nu progresează în virtute este aceea, că nu se roagă pentru obținerea harului divin. În toate pă-surile noastre, încă și'n cel mai mic necaz pământesc implorăm grația lui Dumnezeu și recurgem la protecția sfinților, dar uităm fatal să cerem harul lui Dumnezeu pe seama bieteii noastre inimi, ca să ne dăruiască vigoare în tentație, ajutor în statornicie și fervoare, binecuvântare peste cugetul bun, onest, nobil. În multe necesități psihice și privațiuni fizice noi cerem colaborarea și protecția sfinților. Dar îi rugăm oare simultan ca să ne fie intermediarii noștri la Dumnezeu, juruind că îi vom imita în credință, în ardoare, în blândete, în evlavie, în răbdare, în curățenia inimii?...

„În decurs de-o săptămână, de sine înțeles, nu vom fi sfinți" — mărturisește Filip de Nereia. „Dacă însă am învăș complexul egoismul măcar cu un sfert de oră înainte de moarte, atunci ne putem considera fericiti" a declarat sfântul Vasile cel Mare. În totul ce nu suntem harnici noi înșine, putem să colaborăm cu ajutorul implorat al lui Dumnezeu. Sfânt e Domnul Savaot, sfinți ne poate face și pe noi. Dumnezeu e

abundent în haruri, daruri și grații, El ne poate îmbogăți și pe noi cu fructele virtuții. Dumnezeu e atotputernic, El ne poate ridica până la Sine, în înălțimea cerurilor. Numai să ne rugăm către Dumnezeu; să recurgem la concursul dreptilor, sfinților, ingerilor lui Dumnezeu. Cu

toții vor fi în ajutorul nostru, dacă îi vom chema și venera cuvenit. Cu toții ne vor ceda cordial din darurile și din meritele lor nepieritoare, ca să putem peregrina pe calea lor, în lumina lor și să fim apoi odată părtași vieții eterne.

Pr. Căp. Dr. T. POTCAȘ, A.-Iulia.

Deschiderea festivă a anului de studii la Academia teologică.

Luni, la 1 Noemvrie c. s'a serbat în sala festivă a sf. Episcopii ortodoxe din Cluj, deschiderea noului an de studii a tinerei Academii Teologice. La 11,30 s'a oficiat în Catedrală o Doxologie, de păr. rector *Dr. G. L. Munteanu*, păr. prof. *Dr. A. Buzdug* și păr. *Ion Goron*. Răspunsurile au fost date de corul Academiei teologice, codus de dl prof. *Dr. V. Petrașcu*. Au asistat: păr. cons. *Dr. V. Sava*, *Andrei Ludu* și *Laur. Curea*. În accentele mistice ale cântărilor bisericești, întreaga asistență a implorat binecuvântarea Ceriului, asupra stăruințelor Academiei. Dela Catedrală participanții s'au îndreptat spre sala festivă a sf. Episcopii, împodobită cu picturi religioase și cu portretul Episcopului *Nicolae Ivan*. În data apare în sală *P. Sf. Episcop Nicolae Colan*, întâmpinat în accentele cântării: „*Pe stăpânul și Arhiereul nostru*,” executat artistic de corul Academiei teologice. Corul intonează *Tatăl Nostru*, după notația lui *Porumbescu*.

Păr. rector *G. L. Munteanu* arată că școala teologică din capitala Ardealului caută să facă educație religioasă, să cultive sentimentele disci-

plinei în Biserică. Academia Teologică e *sistemul nervos* al Eparhiei, integrată în viața bisericească. Păr. rector, cere concursul binevoitor al autorității bisericești, iar studenților le recomandă muncă și supunere.

Protectorul Academiei, *P. Sf. Episcop Nicolae Colan*, ca un iubitor al tineretului teologic, vorbește familiar și cu toată dragostea sufletului *P. S. Sale*. Recomandă studenților încadrarea în ritmul bisericii și muncă. Preotul de mâine, va trebui să fie înarmat cu alese însușiri duhovnicești și intelectuale. Azi ritmul vieții social-culturale cere mai multă muncă. Din fericire, opinia publică de azi e foarte preocupată de probleme religioase. Presa aduce zilnic studii bisericești și informațiuni teologice. Dar în această epocă se răspândesc diverse curente subversive, cari cer să fie combătute. Combateră cu succes presupune cunoașterea doctrinei bisericii noastre.

Cuvintele profund simțite ale iubitorului Arhiereu, au lăsat urme adânci în sufletul auditorului.

Serbarea inaugurată s'a încheiat cu cântarea: „*Cu noi este Dumnezeu*.”

IOSIF ASCETU

Cum se va face pensionarea preoților.

La ministerul cultelor și artelor din ordinul d-lui ministru *Victor Iamandi*, s'a întocmit un proiect de regulament al legii pentru modificarea art. 2, 12 și 16 din legea generală de pensuni.

Acest regulament și cele trei articole modificate din legea de pensuni privesc pensionarea preoților.

Regulamentul, care urmează să fie supus spre sancționare *M. S. Regelui*, are următorul cuprins:

Art. I. — Preoții și diaconii au drept la pensune în modul și condițiunile prevăzute în legea generală de pensuni la împlinirea vârstei de 65 de ani.

Ei vor fi scoși la pensie din oficiu, în mod obligatoriu pentru limita de vârstă de 70 ani împliniți.

Atât clericii puși în retragere facultativ ca și cei scoși la pensie pentru limita de vârstă, sunt considerați de drept preoți ajutători la biserică unde au funcționat, pe lângă personalul activ al parohiei.

Atribuțiunile preoților pensionați.

Preoții și diaconii pensionați în cazurile de mai sus, rămân preoți ajutători pe lângă personalul salariat, având următoarele atribuțiuni:

a) Să officieze toate serviciile religioase în biserică și în enorie. La

slujbele care reclamă prezența tuturor preoților bisericii respective, preoții pensionați vor participa în aceiași măsură cu ceilalți preoți ajutători.

b) Repartizarea sectoarelor enoriei în ceiace privește îndeplinirea celor sfinte la domiciliile credincioșilor de către clerici salariați și de cei pensionați precum și ordinea îndeplinirii serviciilor religioase reclamând numai un preot vor fi stabilite de către chiriarhul locului, ținându-se seamă de drepturile conferite clericilor pensionați potrivit prevederilor alinietelor precedente.

Drepturile clericilor pensionați.

c) Preoții pensionați la 65 sau 70 ani sunt autorizați a încasa toate contribuțiile credincioșilor denumite veniturile epitrahilului în schimbul serviciilor religioase, prestate în cadrul normelor stabilite în acest articol.

d) De asemeni ei vor avea folosința casei parohiale în limita posibilităților de fapt și după satisfacerea personalului slujitor salariat.

Se va acorda însă preferință după paroh preoților pensionați din oficiu, de a locui în casa parohială dacă se constată că au contribuit înainte de 20 Aprilie 1937, — într-o măsură la construirea sau îmbunătățirea acestui edificiu.

e) Preoții și diaconii pensionați n'au însă folosința sesiei parohiale, rezervate exclusiv personalului salariat al parohiei.

Pensionările pentru incapacitate de serviciu.

Art. 2. — Când un preot sau diacon în funcțiune a contractat o infirmitate sau o leziune care îl face inapt și impropriu serviciului le dobândește drept de pensune, ori care ar fi etatea sa, în condițiunile arătate de art. 12 din legea generală de pensuni.

Constatarea infirmităților preoților și diaconilor se va face de comisiunea medicală a Casei de Pen-

siuni, cu respectarea formelor prevăzute la art. 16 din legea generală de pensuni.

Incapacitatea de serviciu din punct de vedere al îndatoririlor religioase profesionale a preoților și diaconilor va fi constatată și hotărâtă de consiliul eparhial în ședința plenară cu aprobarea chiriarhului respectiv.

Această deciziune este definitivă și obligatorie pentru casa de pensuni după verificarea ei de către ministerul cultelor și artelor, — în scopul asigurării controlului prevăzut în art. 1 din legea de organizare din 10 Martie 1937.

Salarizarea preoților și cântăreților nebugetari

Obținând un credit suplimentar de cinci milioane lei pentru complectarea salarizării preoților ajutători onorifici, a preoților dela parohiile nou înființate și a cântăreților bisericești, d. *Victor Iamandi*, ministrul cultelor și artelor a semnat decizia prin care au fost trecuți cu drept la salariu, pe ziua de 1 Noembrie curent, un număr de 47 preoți ajutători onorifici, 58 preoți onorifici dela parohiile nou înființate și 26 cântăreți, aceștia fiind ultimii care nu erau plătiți.

În bugetul ministerului cultelor și artelor pe exercițiul 1937—1938, au fost trecuți în total 329 preoți ajutători cari funcționau fără salarii, 677 parohii noi înființate și 552 cântăreți bisericești.

În acest fel s'a asigurat salarizarea unui număr de 1006

preoți, teologi și seminariști, precum și a unui număr de 552 cântăreți, cari până aci duceau o viață de mizerie materială și morală, incompatibilă cu misiunea lor de slujitori ai altarului.

Pentru plata acestor salarii s'a prevăzut în bugetul ministerului cultelor și artelor suma de 25 milioane lei, la care dacă se adaugă celelalte 94 milioane, destinate pentru ridicarea curbelor de pe salariile întregului cler, se ajunge la impresionanta cifră de 119 milioane, acordată de guvern în bugetul curent pentru salarizarea clerului.

Astfel, astăzi nu mai există nici un preot și nici un cântăreț fără salariu, rezolvându-se în mod definitiv una dintre cele mai importante probleme ale Bisericii noastre naționale.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. *P. S. nostru Episcop Nicolae* a fost Dumineca trecută la Brăzești-Lupșa, pentru a târnosi noua biserică de aici; Marți a luat parte la congresul preoțimii din Tg.-Murăș, iar astăzi și mâine asistă la congresul general al Frăției ortodoxe române din Oradea, alături de ceilalți Ierarhi.

Ziua M. S. Regina Maria. În 29 Octomvrie țara a sărbătorit cu entusiasm ziua de naștere a slăvitei noastre Regine, care prin toată activitatea și jertfele Ei eroice din vremea războiului național, a binemeritat dela Patrie.

În Cluj s'a făcut la ora 11 a. m. o slujbă de mulțumită în Catedrală și s'au rostit cuvinte de admirație la adresa Reginei noastre. Au asistat toate autoritățile civile și militare, cum și un public numărös.

Evenimentul din Sighișoara. Dumineca trecută a a-

vut loc în cadrul unor mari festivități, sfințirea splendidei biserici ortodoxe din Sighișoara. E unul din cele mai mărețe monumente de arhitectură bisericească ce s'au înălțat la noi după război, datorită proporțiilor și liniei originale de armonie, eșită din concepția arhitectului nostru *Gh. Cristinel*. Valea Târnavelor are dreptul să se mândrească cu această înfăptuire extraordinară, răsărită din hărnicia distinsului proto-pop păr. *Em. Stoica* și vrednicia fruntașilor mireni, conducători de județ. Sfințirea s'a făcut de către însuș *I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan*, asistat de un impresionant sobor de preoți, în prezența unui număr imens de intelectuali și popor venit din toate colțurile acelei regiuni. Erau de față și câțiva membri ai guvernului.

Totul s'a desfășurat într-o atmosferă înălțătoare, făcând să reiasă vitalitatea ortodoxiei și posibilitățile ei de creație în marea operă de întărire a României întregite.

Acțiunea d-lui prof. N. Iorga. Dumineca trecută a avut loc la București, în fața unei asistențe neobișnuite din toate părțile țării, Congresul extraordinar al reprezentanților comerțului și industriei românești, sub auspiciile Ligii Culturale. Marele patriot și om de stat, d. N. Iorga a rostit o cuvântare vibrantă, arătând situația economică deficitară a Românilor copleșiți de străinii acaparatori. Aceasta cu deosebire în provinciile alipite, unde ne domină minoritarii pe toată linia. Se cere o reacțiune viguroasă și imediată, pe care Liga Culturală are datoria s'o înceapă. După rapoartele delegațiilor și cuvântările altor fruntași, s'a votat o moțiune, care autoriză comitetul central să continue acțiunea practică pentru a restitui nației românești drepturile ce i-au fost răpitate în domeniul economic.

Acțiunea d-lui N. Iorga este din cele mai înțelepte și binevenite. Ea va găsi ecou puternic în special în Ardeal, unde cuvântul domniei sale se bucură de atâta autoritate și ascultare.

P. S. episcop Buxton al Gibraltarului, la Sibiu. Miercuri 27 și Joi 28 Oct., Sibiu, a găzduit un mare pioner al creștinismului, pe P. S. Sa episcopul anglican, Buxton al Gibraltarului.

Miercuri, P. S. Sa Buxton, a făcut o vizită I. P. S. mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului, la reședință, fiind primit în capela mitropolitană, de toți consilierii arhiepiscopiești, de profesorii și studenții Academiei noastre teologice.

În capelă, s'a oficiat o scurtă slujbă religioasă, de către pr. Neagu și diaconul Circov. Răspunsurile religioase fiind date de corul teologilor, condus de tânărul profesor Petre Gherman.

După masă, înaltul oaspe, a vizitat Catedrala mitropolitană și școala normală „Andrei Șaguna”, însoțit fiind de păr. cons. T. Scorobet și diaconul F. Găldău din București.

Joi a cercetat Academia teologică, unde P. S. Sa a fost primit de studenți și profesori, în frunte cu păr. rector Dr. Dumitru Stăniloae.

Înaltul oaspe a plecat din Sibiu cu cele mai bune impresii.

S'a amânat Congresul Ligii antirevizioniste. Anunțasem că azi va avea loc la Târgu Mureș Congresul Ligii antirevizioniste din Transilvania, prezidată de prof. I. Lupaș. Se făcuseră pregătiri întinse pentru o manifestație puternică a românismului în acel oraș, odinioară centrul săcuilor și promotorul maghiarizării românilor. În ultimul moment s'a propus din nou amânarea congresului, sine die, cu motivarea de a nu stânjeni prin nimic tratativele ce se duc cu Ungaria, pentru reluarea unor raporturi normale.

Ni se pare că prea exagerăm atitudinile noastre, dând cuvânt Budapestei să creadă, că vrem împăcarea cu ori ce preț și în orice condiții.

O danie pilduitoare. Păr. Iordan Curcubută și soția sa Aurelia din Budila, prot. Brașov, au dăruit, prin act legal, Academiei Teologice din Sibiu suma de 100.000 lei, din

ale cărei dobânzi să se cumpere cărți pentru biblioteca profesorală. Iată un gest puțin obișnuit, fiindcă depășește linia comună a fundațiilor, ridicându-se la concepția bunurilor spirituale ce trebuie sprijinite, spre a radia duhul dătător de viață al ortodoxiei în sufletul celor ce se fac apostolii ei.

S'o recunoaștem sincer, că bibliotecile academiilor noastre teologice sunt destul de reduse ca înzestrare, din lipsa mijloacelor materiale. Fapte ca aceea a păr. Curcubută, se pot produce și în celelalte eparhii, prin persuasiunea nobilă și convingătoare a celor interesați. Ne-a demonstrat-o cazul păr. rector d. Stăniloae.

Impăcarea Românilor din Iugoslavia. Frații noștri din țara vecină și aliată, deslipiți prin tratatele de pace de pământul Patriei, au trecut prin diferite încercări din cari cea mai dureroasă a fost de sigur aceea a învrăjbirilor. Împărțiți în două tabere, una a ziarului „Nădejdea” din Vârșet, cealaltă grupată în jurul „Astrei”, ei s'au războit inutil pe chestiuni mărunte în dauna intereselor naționale. După ani de frământări, conducătorii lor și-au dat în sfârșit seama, că nu se mai poate merge așa înainte, fără a demoraliza cu totul poporul nostru, stâmtorat de atâtea mizerii. Fruntașii ambelor tabere s'au întâlnit astfel într'o ședință a comitetului central al Astrei la Vârșet, dându-și mâna frățescă de împăcare și luând hotărâri frumoase pentru o activitate solidară în viitor. Ne bucurăm mult de acest act însemnat, dorind ca el să rămână cu adevărat „istoric”, cum l-au calificat ei înșiși.

Uniții despre conducerea Agrului. Dl Z. Boilă directorul ziarului „România Nouă” din Cluj, scrie în Nr. din 3 I. c., un articol, adresat Arhieriei uniți, din care cităm această grea oșandă: „Admirabila miș-

Jucați cu încredere la
COLECTURA OFICIALĂ
Cluj, Str. Regina Maria Nr. 46.
O vastă și norocoasă organizație.

care a Agrului care nu a vroit decât să slujească Biserica, în scopurile ei sfinte, este amenințată să devină mijloc de uneltire și parvenire politică. Glasul șarpelui începe să fie ascultat. Deocamdată el se prezintă celor slabi, nu în chip de porumb, ci în chip de permise de export și import și în momente sunătoare și mai puțin sunătoare. Arhieriei uniți! Aveți datoria să Vă prezentați la 7 Noemvrie la Satu-Mare cu biciul în mână și să alungați din casa cinstită a Bisericii unite, pe toți mercenarii aceștia cari au renunțat să vâneze suflete, mulțumindu-se să le cumpere.” Vom vedea dacă acest apel va fi ascultat. Noi îl semnalăm ca un document al vremii.

Sfințirea Căminului Legionar. Duminecă, în 31 Octomvrie s'a sfințit la Cluj noul Cămin „Ardealul Legionar”. Înălțarea acestui Cămin e demnă de admirație. Tineretul universitar a colectat bani și a înălțat o clădire masivă prin munca ei.

BIBLIOGRAFIE

Septimiu Popa: Temnițele Clujului. Din însemnările unui popă românesc. Cluj, Tip. Minerva, 1937, 95 p. Preț 15 Lei.

Distinsul publicist clujan, Păr. Septimiu Popa, preot unit, care combată curentele catolicizante ale bisericii sale prin înviorări rituale, a publicat o cârtică de amintiri duiioase din timpul războiului, scrise într'un stil ușor și plăcut, care te face să le citești cu interes excepțional.

În 1916, când România a trecut Carpații, Ungurii de teama legăturilor noastre cu Țara-mamă, au arestat foarte mulți intelectuali români — în special preoți. Printre cei arestați era și Păr. Septimiu Popa.

Din povestirile sale sincere se

vede că arestații români erau suspiționați chiar și pentru carnetele cu stihuri și cu încercări de a pune cifre în loc de litere, din epoca adolescenței visătoare.

Arestații erau tratați foarte rău, cei cari puteau fi dovediți cu ceva, erau trimiși la Seghedin, sau deportați în tabere de chin și mizerie.

Era tristă soarta deținuților politici, dar păr. Septimiu Popa, cu optimismul dsale, găsește și acolo lucruri cari să-l facă mai puțin trist. Ceea ce îi înviora în general pe deținuți era credința puternică în căderea pajurei austro-ungare și nădejdea sigură în realizarea destinului nostru istoric.

Autorul vorbește și de câteva figuri și scene ortodoxe, prezentându-le în culori mișcătoare. Broșura așa de bine scrisă și totuși atât de ieftină, merită să fie citită în cercurile preoțești.
I. E. N.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7340/937.

Comunicat.

La intervențiile noastre și ale celorlalte eparhii în cauza respectării repausului duminical, Ministerul Muncii ne răspunde, că a dat mai multe circulare organelor administrative ale statului să supravegheze respectarea acestui repaos. Ne cere să-i semnalăm toate cazurile de abatere dela aceste dispoziții, pentruca să fie sancționate.

Îndrumăm pe preoții noștri să țină seamă de aceasta și în caz că se ivesc abateri în parohiile lor, să ni le comunice imediat ca să le arătăm și noi Ministerului, care va lua măsurile convenite față de contravenienți.

Cluj, la 27 Oct. 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 689/1937 Of. prot. (41) 2—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. III-a Costeni, din protopopiatul Lăpuș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea.”

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform cvalificației.
2. Sesiune parohială 32 jug. cultivabil și pășune.
3. Stolele obicinute.

De casă deocamdată se va îngriji preotul ales.
Candidații își vor înainta cererea cu documentele necesare oficiului nostru protopopesc în termenul fixat și cu prealabila noastră încuviințare sepor putea prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți credincioșilor.

În candidare vor fi admiși numai concurenții cu pregătirea regulamentară și vor prezenta act de învoire dela P. S. nostru Episcop.

Tg.-Lăpuș, la 21 Octomvr. 1937.
Oficiul protopopesc în înțelegere cu
Consiliul parohial Costeni.

Șt. Gheție, prapop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

LOTERIA DE STAT

A început LOTERIA 15-a

! GÂNDIȚI-VĂ la nenumăratele câștiguri de Lei 6 milioane și un milion împărțite în Ardeal la marea tragere finală din 15 Oct. !

ÎN PATRU LUNI

179.742 câștiguri în valoare de **412.282.200 Lei**

Cumpărați imediat lozul ce vă poate aduce noroc!

CU 200 LEI puteți câștiga UN MILION! (39) 2-3

„LA SFÂNTA PATRIARHIE”

Atelier special de argintărie și toate obiectele
BISERICESTI

DUMITRU D. POPESCU & FIU

Furnizorul Sf. Patriarhiei, Mitropoliei, Episcopiei și
Bisericii din țară

Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31

Aleea Patriarhiei No. 1 (Bibescu Vodă, 16) București
Tramvaele 3, 15, 20